

i, at ligesom det i Almindelighed maa anses for høist ønskeligt og vigtigt, at Fæstegodsset kan gaae over til at blive Selveiendom, saaledes er Staten fortrinligen opfordret til at virke for, at denne Forandring saa hurtigt og saa omfattende, som Omstændighederne tillæde, foregaaer med det den selv tilhørende betydelige Fæstegods, og vi troe, at Staten baade kan og bør gjøre dette ved en Fremgangsmaade, som medfører betydelige Begunstigelser for de nuværende Brugere. Fleertallet paatvivler derhos ikke, at endog blot i økonomisk Henseende, og affæet fra Sagens øvrige vigtige Sider, vil den øieblikkelige Opoffelse fra Statens Side, som herved kunde synes at skee, snart paa flere Maader rigeligen blive erstattet. Denne Anskuelse ligger ogsaa allerede til Grund for flere tidligere Bestemmelser, navnlig for Resolutionen af 1ste Juli 1846. Med Hensyn derimod til den nærmere Bestemmelse af den Bei, der rettest maatte følges ved Ordningen af denne Sag, have Udvalgets Medlemmer ikke ganske kunnet forenes. Fleertallet har troet, at burde holde fast ved den Grundsætning, som under Sagens første Behandling blev tiltraadt af Finanzministeren, at den Kjøbesum, for hvilken Stederne bør overdrages Brugere til Eiendom, rettest vil være at bestemme efter den Indtægt, som Staten billigen kunde tage af dette Gods, hvis det nu skulde bortkøbes eller bortleies, og vi søge derhos en væsentlig Garanti for, at denne Ansættelse vil skee saa retfærdigt som muligt, og Hensynet til Statens Interesse ligesaa lidet blive tilsidefat som Hensynet til Brugernes Tarv, i Sammensætningen af den Commission, som efter det oprindelige Forslag skal foretage Taxationerne. Vi have i Genhold hertil, under Benyttelse saavel af det oprindelige Forslag som af Domainedirecteurs Bemærkninger, udarbejdet det nedenfor anførte Forslag, som saaledes træder istedetfor det oprindelige, der af medundertegnede Forslagsstillere er opgiivet.

Udvalgets Mindretal, David og Morad, ere, som allerede antydet, enige med Fleertallet i, at det er ønskeligt og vigtigt, at det Staten tilhørende Bøndergods gaaer over

til at blive Selveiendom, og vi betragte det derhos som en Følge af de Tilfælgelser, som Fæstjerne paa Domainegodsset have erholdt til forskellige Tider og navnlig ved Rescriptet af 1ste Juli 1846, at der ved denne Overgang indrømmes dem ikke ubetydelige Begunstigelser, hvilke, for at gjøre den tilfælgte Reform saa omfattende som muligt, og i Betragtning af de paa Domainegodsjerne stedfindende Forhold, idetmindste indtil en vis Grad ogsaa maae udstrækkes til dem, der have Leiesteder, som høre til det benævnte Gods. Men vi kunne ikke erkende, at det vilde være rigtigt, eller at det vilde føre til det heldigste Resultat, at slaae ind paa den af Fleertallet betegnede Bei, da den Fordeel, som heraf vil udspringe for enhver Enkelt, altfor meget vil afhænge af de særegne, ofte maagsee ganske tilfældige Omstændigheder, der ville gaae Indflydelse paa Bestemmelsen af de Afgifter og den Indfæstning eller af den Leie, hvorfor det enkelte Sted, isald det var fæstet eller leieleddigt, nu efter Billighed vilde blive bortfæstet eller bortleiet. Ligesom vi overhovedet troe, at et Steds Priis i Handel og Wandel efter dets Beskaffenhed og de gangbare Priser i Eggen langt lettere lader sig finde og bestemme i ethvert enkelt Tilfælde, end Størrelsen af de Afgifter og af den Leie, som „med Billighed“ kunde fordres af dette Sted, naar det var fæstet eller leieleddigt, saaledes holde vi os overbevist om, at det langt tydeligere vil træde frem og langt snarere vil erkendes som en Begunstigelse mod Fæstebønderne og Leierne paa Domainegodsjerne, naar der vil blive indrømmet dem et passende Afslag i Kjøbesummerne, efter den Priis, som Fæstet eller Leiestederne ville være værd i Handel og Wandel, isald de vare Selveiendom, end naar den af Fleertallet foreslaaede Fremgangsmaade maa følges. Men at dette virkelig indsees og erkendes, ansee vi for at være af høieste Vigtighed. Vi ansee det desuden for at være i enhver Henseende rigtigt i nærværende Sag at slutte sig saa nær som muligt til det historiske Givne, og at forfølge den Bei, som er betegnet i Rescriptet af 1ste Juli 1846, hvis Tilfælgelse til de nuværende Fæstere nærværende Lov ogsaa skal gaae ud paa at opfylde. Bort Forslag gaaer derfor i det Væsentlige ud paa, at